

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Schönhof-Wilkans

Sędziowie: Marta Sawińska

(del.) Renata Pohl

Protokolant: Karolina Majchrzak

po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2019 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

przy udziale zainteresowanego: I. P.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek zażalenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 9 maja 2019 r. sygn. akt VIII U 605/17

postanawia:

1. oddalić zażalenie
2. zasądzić od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Renata Pohl	Katarzyna Schönhof-Wilkans	Marta Sawińska
-------------	----------------------------	----------------

--	--	--

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9.05.2019r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, oddalił odwołanie spółki (...) Sp. z o.o. w P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. o podleganie ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek i zasądził od spółki na rzecz pozwanego kwotę 1800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając orzeczenie o kosztach procesu, Sąd Okręgowy powołał przepis art.98 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zażalenie na postanowienie o kosztach wniosł pełnomocnik spółki.

Skarżący zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego ponad kwotę 180,00 zł. Zarzucił naruszenie przepisu art.102 k.p.c. i wywodził, że rozpoznawana sprawa jest jedną z wielu spraw toczących się przed Sądem Okręgowym, została zainicjowana przez pozwanego wskutek kontroli i wydanych w związku z tym wielu decyzji.

Skarżący powołał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25.05.2018r. (I UK 428/17) z którego wynika, że w sprawach powtarzających się z uwagi na wydanie wielu decyzji dotyczących tego samego płatnika składek, uzasadnione jest zastosowanie przepisu art.102 k.p.c.

Skarżący wniosł o zmianę postanowienia i zasądzenie tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwoty 180,00 zł oraz zwrot kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniosł o oddalenie zażalenia i o zasądzenie od odwołującej kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie odwołującej spółki nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest prawidłowe, bowiem w rozpoznawanej sprawie niezasadnym było odstępienie, na podstawie art. 102 k.p.c., od obciążania skarżącej spółki (...) sp. z o.o. kosztami postępowania przed Sądem I instancji w całości i zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego jedynie 1/10 kosztów zastępstwa procesowego ZUS, tj. 180 zł, które w całości wyniosły 1.800 zł.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zwrócić należy uwagę, że Kodeks postępowania cywilnego nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20.12.1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366). Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej stron (por. postanowienie SN z dnia 14.01.1974 r., II CZ 223/73, LEX nr 7379). Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 k.p.c. można także zaliczyć sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu (tak SN w postanowieniu z dnia 1.09.1973 r., I CZ 122/73, OSNC 1974/98). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego.

Ocena celowości zastosowania art. 102 k.p.c. w istocie ma charakter dyskrejonalny, pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Kwestia trafności jego zastosowania co do zasady może być objęta kontrolą sądu wyższego rzędu, niemniej ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna następować wyjątkowo, tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (por. postanowienia SN z dnia 15.02.2012 r., I CZ 165/11, niepubl. ; z dnia 19.10.2012 r., V CZ 46/12, LEX nr 1250792; z dnia 26.01.2011r., IV CZ 103/10, LEX nr 898273).

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie było podstaw do podważenia zaskarżonego rozstrzygnięcia z przyczyn wskazywanych przez skarżącego w zażaleniu, tj. ze względu na to, że to organ rentowy, poprzez wydanie kilkudziesięciu odrębnych decyzji w identycznych sprawach, sam doprowadził do powstania kosztów procesu, a nadto z uwagi na to, że nakład pracy pełnomocników stron we wszystkich tych sprawach był zbliżony, sprowadzał się do powielania uprzednio już sformułowanej argumentacji i nie był uzależniony od wartości przedmiotu sporu.

W toku sprawy spółka nie wniosła o rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu z zastosowaniem przepisu art. 102 k.p.c. O ile zastosowanie tego przepisu nie jest jednak uzależnione od wniosku strony, to rolą pełnomocnika odwołującej było wykazanie istnienia takich szczególnych okoliczności w sytuacji majątkowej bądź organizacyjnej spółki, które uzasadniałyby jego zastosowanie. Takich okoliczności strona nie wykazała, samo zaś wydanie niemal identycznych decyzji w bliźniaczych sprawach, pociągających za sobą konieczność zainicjowania odrębnych postępowań odwoławczych co do każdej z tych decyzji, nie stanowiło o takiej trudnej sytuacji strony odwołującej. Także i przedmiot sprawy nie dawał podstaw do twierdzenia o szczególnych okolicznościach związanych z przebiegiem postępowania, uzasadniających odstąpienie od ogólnej reguły rozkładu kosztów postępowania.

Zważyć należało bowiem, że rozpoznawana sprawa dotyczyła ubezpieczonego – obywatela Ukrainy, któremu należało prawidłowo doreczyć zaskarżoną decyzję ZUS wraz

z niezbędnymi, przetłumaczonymi zawiadomieniami i pouczeniami, zapewniając mu tym samym udział w postępowaniu administracyjnym. Organ rentowy zrealizował powyższe czynności wskutek zarządzenia Sądu Okręgowego o zwrocie akt sprawy celem uzupełnienia (por. k. 17-19 oraz k. 25). Następnie, także w odpowiedzi na zobowiązanie tego Sądu, ustalił czy zainteresowany był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych po 2013 r. i przez jakiego płatnika oraz jaki był adres ubezpieczonego (por. k. 73v i k. 82). Czynności powyższe podjęte zostały w indywidualnej sprawie konkretnego ubezpieczonego i trudno wywodzić – w ślad za skarżącą spółką – że były one powtarzalne w pozostałych kilkudziesięciu sprawach z jej udziałem, a wobec tego nie wymagały zwiększonego nakładu pracy pełnomocników organu rentowego.

Zauważyć wypadało też, że odwołująca, biorąc pod uwagę rozstrzygnięcia zapadłe w analogicznych sprawach toczących się z jej odwołań, nie dostrzegła braku potrzeby dalszego prowadzenia postępowania w niniejszej sprawie i nie skorzystała z możliwości cofnięcia odwołania, dając wyraz chęci uniknięcia dalszych kosztów związanych z toczącym się postępowaniem. Zachowanie odwołującej należało więc ocenić jako nierozsądne w obliczu zapadających w jej sprawach wyroków, choć mogła ona uniknąć generowania dodatkowych kosztów oraz straty czasu w związku z tym procesem, nie tylko po swojej stronie, ale też po stronie pozwanego.

Strona odwołująca, wszczynając spór sądowy, już od tej chwili musiała natomiast liczyć się, że na wypadek przegranej zobowiązana będzie pokryć koszty procesu poniesione przez przeciwnika. Nawet subiektywne przekonanie strony o swojej racji nie stanowiło podstawy do żądania zastosowania art. 102 k.p.c. Sam zaś fakt przegrania procesu – co do zasady – prowadzi do zastosowania regulacji z art. 98 k.p.c. Z jej istoty wynika bowiem, iż strona przegrywająca sprawę – zarówno materialnie, jak i formalnie – niezależnie od ewentualnej winy w prowadzeniu procesu, ponosi również finansową odpowiedzialność za koszty poniesione przez przeciwnika niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Sąd Apelacyjny, uznając prawo sądu orzekającego do zastosowania art. 102 k.p.c. do granic, w których zastosowanie tego przepisu nie ma żadnego oparcia w okolicznościach sprawy, w okolicznościach niniejszej sprawy nie dopatrywał się jednak okoliczności, które uzasadniałyby zarzucanie Sądowi Okręgowemu niesłuszne nieskorzystanie z wyjątku przewidzianego w ww. przepisie.

Skoro więc skarżąca nie wykazała, iż obciążanie jej kosztami procesu w całości było rażąco niesprawiedliwe, to Sąd Odwoławczy nie widział podstaw do zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania za pierwszą instancję.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie (pkt 1).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (j.t.Dz.U.2018.265.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Renata Pohl	Katarzyna Schönhof-Wilkans	Marta Sawińska
-------------	----------------------------	----------------